

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН РІЧКИ КАМ'ЯНКА В МЕЖАХ МІСТА ЖИТОМИР

*Андрущук І.О., магістр I курс
Житомирського державного технологічного університету
Давидова І.В. к. с. н., доцент – науковий керівник
м. Житомир, вул. Чуднівська 103, Україна
andrushchuk.ilona@mail.ru*

Вода є однією з найпоширеніших речовин у природі. Вона входить до складу всіх мінералів та живих організмів і відіграє вирішальну роль у підтриманні життя людини. Складні процеси у тваринних та рослинних організмах відбуваються тільки за наявності води. Хоча запаси води на планеті загалом залишаються незмінними, проте в окремих регіонах, внаслідок діяльності людини, вони можуть зазнавати значних кількісних і якісних змін, що негативно впливає на живу природу та людину. Тому водні ресурси потребують суворої охорони як в якісному, так і кількісному аспектах.

Проблема охорони таких чутливих до антропогенних забруднень об'єктів, як річки, у великих містах постає загрозою їх екології. Тому для розвинутого міста важливим завданням є збереження чистоти річок та їх ізоляція від джерел забруднень.

Усіх водоспоживачів цікавить, перш за все, хімічний склад води, здатність окремих його компонентів впливати на споживчі якості води та на стан здоров'я споживача.

У той же час, внаслідок господарської діяльності людей, інтенсивного використання водних ресурсів змінюється якість і кількість води, складові водного балансу, гідрологічний режим водних об'єктів. Це відбувається тому, що річки і озера є одночасно джерелами водопостачання та приймачами господарсько-побутових, промислових і сільськогосподарських скидів.

Основними причинами забруднення поверхневих вод є:

- скид неочищених та недостатньо очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації;
- надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих територій та сільгоспугідь;
- ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Таким чином, якість поверхневих вод знаходиться у прямій залежності від структури ландшафтів, стану земельних ресурсів і агротехнологій, які застосовуються на водозбірній площі.

Метою дослідження є оцінка сучасного стану якості вод р. Кам'янка з метою дотримання природоохоронних вимог, встановлення пріоритетів стосовно поверхневих вод міста та необхідних заходів щодо охорони річки. Хімічні речовини, що містяться у природних водах, можна розділити на органічні та неорганічні, природного та антропогенного походження. Особливий інтерес водоспоживачів сьогодні викликають органічні мікрозабруднювачі води, синтетично створені людиною задля використання у промисловості, сільському господарстві та у побуті.

Держінспекторами з охорони навколишнього природного середовища Житомирської області спільно з спеціалістами відділу інструментально – лабораторного контролю Державної екологічної інспекції у Житомирській області для встановлення санітарного стану водних об'єктів відібрано 41 пробу (в т.ч. в місцях несанкціонованих скидів).

На основі проведеного аналізу досліджень основних гідрохімічних показників, загальний екологічний стан р. Кам'янка міста Житомира можна оцінити як незадовільний. При цьому, важливо відзначити, що екологічний стан за гідрохімічними показниками покращився у порівнянні з результатами інструментально-лабораторних вимірювань 2016 року, зокрема р. Кам'янка (погіршення наявне у районі Мальованка).

Проте такий висновок можна зробити не лише з проаналізованих гідрохімічних показників якості води. Так, як при обстеженні стану прибережних захисних смуг річки зафіксовано численні несанкціоновані сміттєзвалища, скиди стічних вод з вигрібних ям. На деяких ділянках річки взагалі замулені, поросли очеретом та засмічені його рештками, в результаті чого погіршився, як хімічний так і бактеріологічний стан води, що значною мірою впливає на якість та відновлення рибних ресурсів.

Для уникнення подальшої деградації р. Кам'янка необхідно провести спільні заходи, які мають включати посилення відповідальності за несанкціоновані скиди господарсько-побутових стічних вод, проведення екологічної експертизи стану річки з метою попередження розвитку негативного впливу на здоров'я населення, попередження аварійних скидів з каналізаційно-насосних станцій (КНС) КП «Житомирводоканал» Житомирської міської ради, недопущення незаконної забудови в прибережно-захисних смугах річки та організацію своєчасного вивезення сміття з приватного сектору (ліквідація побутових відходів населення).